

Sagt & ment**Dagens sitat:**

Og slik som bølgen legger seg mot kveld, og havet glattes under stjernegløden, skal du forsones deg en gang med døden, som i sitt mørke sletter ut deg selv.

Arnulf Øverland

Vi voksne har som regel et sterkt ønske om å hjelpe barna våre, og i noen tilfeller gjør dette at vi glemmer å lære barnet hvordan det skal hjelpe seg selv. Allikevel skal vi ikke lære barna at de må løse alt selv, men at de kan få hjelp og støtte av oss. Her er det en fin balansegang som er vanskelig, og uten tvil en tålmodighetsprøve.

**Psykolog
Kjetil Friisø Ramborg,
mamma.no**

En politiker kan ikke ha hemmelige samtaler i en sak der det skal være mest mulig åpenhet. Det ville vært rart om man skulle slutte å praktisere åpenhet nå.

**Stortingsrepr. (H)
Per-Kristian Foss,
dagbladet.no**

Nå er det viktig at Fotballforbundet setter folkeskikk og sunn fornuft på dagsorden, og gjerne kaller inn Ole Gunnar Solskjær som foreleser og mentor for landslaget. For alle oss som elsker fotball; vi vil se, snakke og jubile over de gode landslagsprestasjonene – ikke høre sutretre mangelmillionærer klage sin nød.

**PR-strateg
Bjørn B. Jacobsen,
aftenposten.no**

Det som har vært feil med norske veiprosjekter er at det har vært en klattvis utbygging. Det har vært dyrt og har gått for sakte.

**Statsminister
Jens Stoltenberg,
vg.no**

Skavlan lykkes sesong etter sesong fordi han får studiosamtalen til å bli ubesværet. Gjestene føler seg ivaretatt. Han kan virke glatt og uforlig, men ikke la deg lure: Med sin undrende, verbale tilnærming til sine gjester skaper han en atmosfære av trygghet uten at samtalen dermed vipper over i det serielle.

Kommentator

DELTA PÅ VÅRE DEBATTARENAER I PAPIRAVISEN OG PÅ H-DEBATT.NO

Tlf. 52 72 00 00
Adresse: Debatt, Haugesunds Avis,
Postboks 2024, 5504 Haugesund
e-post: debatt@h-avis.no

**Arnstein
Olaisen**
Debattredaktør

Haugesunds Avis

- Skriv kort og poengtert.
- Vanlige innlegg, **maks 350 ord**. Kronikker, **maks 700 ord**.
- Innlegg må undertegnes med fullt navn.
- Oppgi adresse og telefonnummer.
- Haugesunds Avis forbeholder seg retten til å forkorte/redigere innlegg.

debatt

Rehabiliteringstilbudet i Norge i dag er svært fragmentert. Vi bør «look to Denmark» med hensyn til rehabilitering, skriver kronikkforfatteren.

FOTO: SCANPIX

Vi har ingen tid å miste

Å satse på rehabilitering er kostbart, men den samfunnsmessige ressursbruken i motsatt fall er mye større.

For en 100 prosent pleietrengende person – som samfunnet faktisk er forpliktet til å ta vare på i henhold til Pasientrettighetsloven – er kostnadene enorme.

Vedkommende må ha kontinuerlig pleie. Med kostnader i tillegg, som liggedøgn på pleieinstitusjon, mat, medisiner, medisinsk utstyr, eventuelle operasjoner, lys og varme, fysioterapi, legetilsyn, ferieavvikling for pleiepersonellet osv, kommer, vi fort opp i flere millioner kroner i året.

Dette er faktisk situasjonen rundt om i Norge. Mange blir reddet av glimrende legeinnsats i akuttfasen etter en trafikkulykke, drukning, hjerneslag, hjertestans eller annet som fører til at vedkommende blir 100 prosent pleietrengende. Men hva reddes de til?

Etter akuttfasen blir man fort overført til hjemkommunen, som får ansvaret for videre oppfølging.

Med pasienten følger en epikrise/beskrivelse av hvordan ekspertisen vurderer framtidssiktene for vedkommende.

Dette er basert på glimrende undersøkelseteknologi, som ganske nøyaktig kan beskrive hva som feiler pasienten.

Men hvilken annen nytte har dette hvis pasienten nærmest beskrives som et håpløst tilfelle, enn at pasienten fort oppgis og legges på institusjon med som regel begrensede ressurser til rehabilitering?

Tilbake sitter de pårørende fratatt alt håp om muligens igjen å få sin kjære på beina eller kanskje bare å få kontakt.

KRONIKK

**Inger Johanne
Østensjø**

Høgskoleleærer Høgskolen
Stord/Haugesund

Pleieinstitusjonen og hjemkommunen kan dessverre ikke forventes å kunne stille opp med så store ressurser som egentlig behoves i rehabiliteringsfasen.

Slik er det bare. Tidsperspektivet blir som regel langsiktig. Det kan gå flere år.

Jeg har et klart inntrykk av at ressurssterke pårørende makter å få mer ressurser stilt til rådighet, men hva med de som ikke er så pågående?

Målet må være å få gitt alle pasienter med behov for rehabilitering et verdig liv, slik at de igjen mest mulig kan klare seg selv.

Det er mye bedre økonomi i dette enn å ha en 100 prosent pleietrengende pasient liggende resten livet.

Eksemplene på at rehabiliteringsinnsats er best både for pasient og samfunnet nesten uansett pasientens dårlige framtidssikter, er etter hvert mange. Dette har jeg selv erfart.

Viktigere er imidlertid erfaringene fra Hvidovre-senteret i Danmark som starter rehabilitering allerede mens pasienten er komatøs eller i respirator.

Resultatene derfra er oppsiktsvekkende og er godt kjent også i Norge etter mange års drift.

Vi bør derfor «look to Denmark» med hensyn til rehabilitering. Vi har ingen tid å miste.

Rehabiliteringstilbudet i Norge i dag er svært fragmentert med tilbud i nær alle fylker.

Det kan være bra i forhold til de pårørende, men jeg stiller meg tvilende til om det finnes tilstrekkelig og god nok kompetanse rundt om til å kunne gi et fullverdig og godt nok rehabiliteringstilbud.